

НАРОДНО СЪБРАНИЕ		
Вх. No	51-554-01-22	
Дата	24	01 2025

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

51
16
X

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1 от ПОДНС внасям законопроект за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на инвестициите с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Моля, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

Бордан Богданов

Николай Деев

Асен Василев

Кирил Петков

Меня Бориславски

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на инвестициите

(Обн., ДВ, бр. 97 от 1997 г.; попр., бр. 99 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 29 и 153 от 1998 г., бр. 110 от 1999 г., бр. 28 от 2002 г., бр. 37 от 2004 г.; попр., бр. 40 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 34, 59, 65, 80, 82 и 86 от 2006 г., бр. 42 и 53 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 41 и 82 от 2009 г., бр. 18, 88 и 100 от 2010 г., бр. 38, 45 и 82 от 2012 г., бр. 15, 16 и 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 14, 32 и 61 от 2015 г., бр. 85 и 96 от 2017 г., бр. 20 от 2018 г., бр. 44 от 2019 г., бр. 21 от 2020 г., бр. 17 и 21 от 2021 г., бр. 22 от 2022 г. и бр. 20 и 79 от 2024 г.)

§ 1. В чл. 2, т. 5 думите „за придобиване на професионална квалификация” се заличават.

§ 2. В чл. 2а се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Разпоредбите за насърчаване на инвестициите по чл.22в и чл.22д и по глава четвърта, когато предоставяните насърчителни мерки са държавни помощи, са в изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187/1 от 26 юни 2014 г.), изменен и допълнен с Регламент (ЕС) 2017/1084 на Комисията от 14 юни 2017 г., Регламент (ЕС) 2020/972 на Комисията от 2 юли 2020 година, Регламент (ЕС) 2021/452 на Комисията от 15 март 2021 година, Регламент (ЕС) 2021/1237 на Комисията от 23 юли 2021 година, Регламент (ЕС) 2023/917 на Комисията от 4 май 2023 година и Регламент (ЕС) 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 година, наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 651/2014”.”

2. В ал. 2 след думите „Мерките за помощ за насърчаване на инвестициите“ се поставя запетая и се добавя „когато са държавни помощи”.

§ 3. В чл. 12 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) По реда на тази глава и на глава четвърта се насърчават инвестиции в дълготрайни материални и нематериални активи и свързаните с тях нови работни места,

осъществявани на територията на Република България. Мерките по чл. 2а, ал. 2 се прилагат в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014.”

2. В ал. 2:

а) в т. 6 думите „най-малко 40 на сто” се заменят с „най-малко 25 на сто”, а думите „приемливите разходи” се заменят с „допустимите разходи”;

б) точка 7 се изменя така:

„7. да създават и поддържат заетост, която да е пряко свързана с осъществяването на инвестиционния проект при заявяване на мерките по чл. 22д и чл. 22е, трябва да са изпълнени едновременно условията на чл. 14, параграф 9 от Регламент (ЕС) № 651/2014:

а) инвестиционният проект води до нетно увеличение на броя на служителите в съответния стопански обект в сравнение със средния им брой през предходните 12 месеца след приспадане от броя на създадените работни места на всички работни места, закрити през този период, изразени в единици труд за година;

б) всяко работно място е заето в срок до три години от приключването на инвестицията;

в) всяко работно място, създадено чрез инвестицията, се запазва за период от най-малко пет години от датата, на която на длъжността е назначено лице за първи път в случай на голямо предприятие, или три години - в случай на малки и средни предприятия, освен ако работното място е закрито между 1 януари 2020 г. и 30 юни 2021 г.”;

§ 4. В чл. 15 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 т. 5 се изменя така:

„5. финансово подпомагане за обучение на лица, заели новите работни места, свързани с инвестициите по реда на чл. 22в;”.

§ 5. В чл. 16, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В т. 2 букви „а” и „б” се изменят така:

„а) съответствието на проекта с условията на схемата за регионална инвестиционна помощ и/или схемата за помощ за обучение съгласно Регламент (ЕС) № 651/2014, когато насърчителните мерки са държавни помощи, или

б) намерението си да приложи мярката, представляваща държавна помощ, при условие че бъде одобрена от Европейската комисия по реда на Закона за държавните помощи, в случаите, когато мярката не попада в обхвата на групово освобождаване съгласно Регламент (ЕС) № 651/2014 по отношение на регионална инвестиционна помощ;”.

§ 6. Член 22в се изменя така:

„Чл. 22в. (1) По предложение на министъра на иновациите и растежа Министерският съвет може да отпуска средства за финансово подпомагане на обучението на лица, заели новите работни места, разкрити при осъществяването на инвестиция от клас А и от клас Б, когато:

1. инвестицията се осъществява във високотехнологични дейности или изцяло в административните граници на икономически необлагодетелствани региони;
 2. заетостта, създадена от инвестицията, отговаря едновременно на следните условия:
 - а) създадената заетост е пряко свързана с осъществяването на инвестиционния проект;
 - б) инвестиционният проект води до нетно увеличение на броя на служителите в съответния стопански обект в сравнение със средния им брой през предходните 12 месеца след приспадане от броя на създадените работни места на всички работни места, закрити през този период, изразени в единици труд за година;
 3. годишното трудово възнаграждение на зетите по трудово правоотношение в предприятието е по-високо от средното в страната за съответната икономическа дейност, в която се осъществява инвестиционният проект, по данни на Националния статистически институт за срока за поддържане на заетостта.
- (2) Инвеститорът - работодател, може да проведе обучение чрез обучаваща организация или самостоятелно в рамките на средствата по ал. 1.
- (3) Взаимоотношенията във връзка с обучението се уреждат съгласно Регламент (ЕС) № 651/2014 по отношение на помощта за обучение и по ред, определен с правилника за прилагане на закона.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 7. В срок до три месеца от влизането в сила на този закон правилникът за прилагане на закона се привежда в съответствие с него и с Регламент (ЕС) № 651/2014.

§ 8. Схемата за регионална инвестиционна помощ SA.104691 и Схемата за помощ за обучение SA.104692 са със срок на валидност до 31 декември 2023 г.

§ 9. Схемата за регионална инвестиционна помощ и Схемата за помощ за обучение, освободени от задължението за уведомяване по Регламент (ЕС) № 651/2014, не се прилагат до привеждането на правилника за прилагане на закона в съответствие с Регламент (ЕС) № 651/2014 и влизат в сила едновременно с влизането в сила на изменения правилник за прилагане на закона.

§ 10. Министърът на иновациите и растежа, който е администратор на помощ, изготвя обобщена информация за всяка схема, която предоставя на Европейската комисия по

реда и в сроковете, предвидени в чл. 29 от Закона за държавните помощи и чл. 11, буква „а” от Регламент (ЕС) № 651/2014.

§ 11. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник”.

Законът е приет от 51-ото Народно събрание на 2025 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Вносител:

Богдан Богданов

Николай Василев

Асен Василев

Кирил Петков

Лен Борисов

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за насърчаване на инвестициите

С предложенията за промени в Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ) са отразени промени в Общия регламент за групово освобождаване, като някои текстове са прецизирани за съответствие с разпоредбите на регламента. Основно това са текстове, които съдържат позовавания на отделни разпоредби от чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 с оглед на последното му изменение с Регламент (ЕС) 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 година за изменение на Регламент (ЕС) № 651/2014 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора и на Регламент (ЕС) 2022/2473 за обявяване на някои категории помощи — за предприятия, които произвеждат, преработват и предлагат на пазара продукти от риболов и аквакултури — за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора.

В тази връзка се предлага промяна в чл. 12, ал. 2, т. 6 и 7 от проекта на ЗНИ.

Изменението в т. 6 произтича от промяната в чл. 14, параграф 14 от Регламент № 651/2014, а изменението в т. 7 - от промяната в чл. 14, параграф 9 от посочения регламент.

Законът за насърчаване на инвестициите и Правилникът за прилагане на Закона за насърчаване на инвестициите (ППЗНИ) формират правно основание за прилагане на две схеми за държавна помощ в режим на групово освобождаване, а именно - регионална инвестиционна помощ по чл. 14 и държавна помощ за обучение по чл. 31 от Регламент № 651/2014. „Схема за помощ“ по смисъла на чл. 2, т. 15 от Регламент № 651/2014 - означава всеки акт, на основата на който, без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, индивидуална помощ може да се предостави на предприятията, определени в този акт по общ и абстрактен начин, и всеки акт, на основата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер.

Схеми SA.104691 и SA.104692 прекратиха своето действие на 31 декември 2023г., като след тази дата те не се прилагат и нови меморандуми/договори по тях не могат да бъдат сключвани. Съобщаването на новите схеми, които ги заместват, ще бъде извършено след привеждане на Закона за насърчаване на инвестициите и на правилника за неговото прилагане в съответствие с ОРГО.

Във връзка с изложеното, за да има действащи и валидни схеми за помощ, следва националното ни законодателство по прилагането на Регламент № 651/2014 (относно регионалната инвестиционна помощ и помощта за обучение), именно - ЗНИ и ППЗНИ, да бъде изменяно и допълвано винаги когато са налице изменения в глави I, II и III,

раздел 1, подраздел А и раздел 5 от Регламент № 651/2014 (последните изменения са от 23.06.2023 г). Само по този начин се създават предпоставки схемите за помощ да бъдат съответстващи на актуалното европейско законодателство за групово освобождаване, което е Регламент № 651/2014.

В Преходните и заключителните разпоредби на ЗИД на ЗНИ е заложен срок до три месеца от влизането в сила на този закон, в който правилникът за прилагане на закона да се приведе в съответствие с него и с Регламент (ЕС) № 651/2014.

С промените в ЗНИ се предлага също разграничаване на финансовите мерки с оглед на приложимостта на изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 и разясненията на Европейската комисия в Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (2016/С 262/01), което систематично обобщава съдебната практика на съдилищата на ЕС и практиката на Европейската комисия за вземане на решения и предоставя общи насоки за всички аспекти на дефиницията на държавна помощ.

Причините за необходимостта от подобно разграничение се състоят в същността на самите мерки. Така например съгласно предвиденото в чл. 22а от ЗНИ (с изключение на ал. 9 и ал. 10, т. 2) придобиването на недвижим имот или на ограничено вещно право върху имот, извършено на базата на „независима експертна оценка, преди преговорите за продажба, за да бъде определена пазарната цена въз основа на общоприети пазарни показатели и стандарти за оценка“ (параграф 103 от Известието на Комисията), както и принципът на основно прилагане на финансовото подпомагане на изграждането на техническа инфраструктура съгласно чл. 22б от ЗНИ, който попада в приложеното поле на Известието на Комисията и са в т. нар. „режим непомощ“, което не предполага съответствие с изискванията на Регламент № 651/2014. Още повече публичното финансиране на инфраструктура не представлява държавна помощ, ако достъпът до инфраструктурата е безплатен за всички потребители при недискриминационни условия. Останалите мерки с финансово изражение - обучение, частично възстановяване на осигурителните вноски, направени за сметка на работодателя, безвъзмездна финансова помощ, закупуването на недвижими имоти на цени под пазарните, следва да отговарят на схемата за регионална инвестиционна помощ и на схемата за обучение, които произтичат и следват правилата на Регламент № 651/2014.

Предлаганите изменения предвиждат инвеститорите, заявили финансови мерки, да прилагат съответно приложимите изисквания на Европейските правила – посочените в Известие на Комисията и ОРГО (Регламент № 651/2014), съответно заложи в националното ни право чрез ЗНИ.

Предложените изменения са в чл. 2а, ал. 1 и 2, чл. 12, ал. 1 и чл. 16, ал. 1, т. 2.

Направени са изменения в чл. 22в, като текстът е приведен в съответствие с чл. 31 от Регламент № 651/2014. С изменението се предвижда да бъде финансово подпомогано обучението, което се провежда на заетите лица във връзка с осъществяването на сертифицирания инвестиционен проект и не се ограничава до придобиването на

професионална квалификация. Имайки предвид изискването на ЗНИ обучаваните лица да са наети по трудово правоотношение, за целите на реализацията и на отчитането на инвестиционния проект, са направени измененията в чл. 22в, както и в чл. 2 и в чл. 15 от ЗНИ.

Вносител:

Богдан Богданов

Николай Демев

Александър Василев

Кирил Петков

Денко Борисов

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

1. Очаквани икономически въздействия:

С предложените промени в Закона за насърчаване на инвестициите се постига адаптацията на националните мерки с Общия регламент за групово освобождаване, основно позовавания на отделни разпоредби на чл. 14 от Регламент (ЕС) 651/2014.

С промените в закона, както и актуализацията на правилникът за неговото прилагане ще се възобнови прилагането на мерките по чл. 22в и чл. 22д, периодът на които изтече в края на 2023 година.

2. Социални въздействия:

Насърчаване на инвеститорите за откриване на нови работни места и повишаване на уменията на служителите.

3. Административни и правни въздействия:

Оптимизация на административните процеси и адаптирането на българския законодателен механизъм към актуализираните европейски изисквания ще създаде по-прозрачни и ефективни процедури за предоставяне на държавни помощи.

4. Финансови въздействия:

По-висока ефективност при разходването на публични средства: С актуализирането на правилата за предоставяне на помощи и финансово подпомагане, ще се осигури по-добро насочване на публичните средства към инвестиционни проекти, които ще имат устойчиво икономическо въздействие върху страната, като се оптимизира използването на държавния бюджет за инвестиции.

5. Заинтересовани групи

Министерство на иновациите и растежа; Министерски съвет; Българска агенция за инвестиции, местни и чужди инвеститори;

6. Анализ на разходи и ползи

Законопроектът не е свързан с допълнителни значителни разходи на публични средства.

7. Административна тежест и структурни промени

Законопроектът не е свързан с допълнителна административна тежест.

Бордан Йорданов

Николай Демков

Александър Василев

Кирил Петков
Ваня Бончева